

Ewa Szary

"Językowe podstawy poetyki
Tadeusza Różewicza", Heinrich
Olschowsky, "Pamiętnik Literacki"
R.63 (1972) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/46, 146

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) OLSCHOWSKY Heinrich: Językowe podstawy poetyki Tadeusza Różewicza. Przeł. R.Handke. "Pamiętnik Literacki" R. 63:1972, z.2, s. 87-116.

Rozprawa niemieckiego polonisty, w całości poświęcona twórczości poetyckiej Tadeusza Różewicza. Autor próbuje rozstrzygnąć, jakie elementy językowe i znaczeniowe Różewiczowskiej poetyki sprawiły, że poezja ta w oryginalny sposób różni się od tradycyjnych modeli liryki XX w., w tym również od twórczości poetów z awangardy krakowskiej, np. Przybosa. Poprzez semantyczne analizy wybranych wierszy Różewicza (np. "Róża", "Jak dobrze", "Ciernie i róże") określa autor swoistości jego poezji, o których zadecydowały pewne fakty społeczne i estetyczne, jak przeżycie, rozpoznanie i ustosunkowanie się poety do rzeczywistości wojennej i powojennej, a co za tym idzie – obdarzenie poezji funkcjami wyzwalającymi i oczyszczającymi; uznanie natury za schronienie dla doświadczonej wojną ludzkości; przyjęcie przez poetę pozytywnej koncepcji stosunków międzyludzkich, która kryje się pod znakiem Arkadii.

BP/46/29

E.Sz.

(I) RUWET Nicolas: Językoznawstwo a poetyka. Przeł. I. Siemradzki. "Pamiętnik Literacki" R. 63:1972 nr 2, s.259-274.

Autor przypisuje językoznawstwu rolę nauki pomocniczej w stosunku do poetyki i polemizuje z Jakobsonem, twierdząc, że jego teoria języka artystycznego pomija stronę estetyczną, że wypływa z teorii strukturalistycznej, która nie obejmuje wszystkich zjawisk językowych, i że język poetycki domaga się badania systemów ekwiwalencji na dwu płaszczyznach językowych równocześnie. Najważniejszy niedostatek teorii Jakobsona widzi autor w braku kryteriów wyróżnienia elementów wartościowych poetycko. Przeprowadzając szczegółową analizę sonetu Baudelaire'a "Olbrzymka", próbuje Ruwet wydzielić najpierw w jednej warstwie językowej najbardziej oczywiste ekwiwalencje, sformułować na tej podstawie hipotezę, a następnie sprawdzić ją w mniej uchwytnych ekwiwalentach w tej samej lub innych warstwach.

BP/46/30

I.S.